

NBP

Narodowy Bank Polski

Monety kolekcjonerskie

Skarby Stanisława Augusta

Jadwiga Andegaweńska
(1384–1399)

Skarby Stanisława Augusta

Wyjątkowa seria złotych i srebrnych monet kolekcjonerskich o nominałach 500 zł i 50 zł – „Skarby Stanisława Augusta” – odwzorowuje słynną osiemnastowieczną serię medalierską z wizerunkami królów Polski wykonaną na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Królewskie medale powstawały w mennicy warszawskiej w latach 1791–1797/1798. Ich twórcami byli dwaj wybitni medalierzy Jan Filip Holzhaeusser i Jan Jakub Reichel. Medale były wzorowane na portretach namalowanych w latach 1768–1771 przez Marcella Bacciarellego do Pokoju Marmurowego w Zamku Królewskim w Warszawie. Monety emitowane przez Narodowy Bank Polski są wiernymi replikami medali, zachowują średnicę i wysokość reliefu oryginałów. Dotyczy to portretów królewskich prezentowanych na rewersach monet. Odwrotne strony medali z życiorysami królów, umieszczone na awersach monet, zostały pomniejszone, ponieważ towarzyszy im otok z nazwą państwa, godłem Rzeczypospolitej, nominałem oraz rokiem emisji. Życiorysy monarchów, jak również napisy na awersach medali towarzyszące portretom władców, zredukowane są po łacinie. Ostatecznej redakcji tych tekstów dokonał zapewne sam król Stanisław August. Imiona monarchów w języku polskim umieszczone zostały na boku monet; tamże znajduje się nazwa serii „Skarby Stanisława Augusta”.

Poczet królów polskich wykonany na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego składał się z wizerunków 23 monarchów. Był tu o jeden portret królewski więcej niż na obrazach Bacciarellego, którego cykl obejmuje 22 obrazy. Dodatkowy portret Stanisława Leszczyńskiego, umieszczony na medalu, powstał najprawdopodobniej na podstawie obrazu Jana Bogumiła Plerscha. Obie serie, malarska i medalierska, zaczynają się od Bolesława Chrobrego, a kończą wizerunkiem Augusta III Sasa. W Pokoju Marmurowym od XVIII wieku naczelne miejsce zajmuje jednak kilkakrotnie większy od pozostałych królewskich portretów wizerunek Stanisława Augusta w pełnej postaci, w stroju koronacyjnym. Zapewne więc i serię medalierską zamykać miał medal z wizerunkiem aktualnie panującego monarchy. Abdykacja, emigracja i rychła śmierć króla w początku 1798 r. uniemożliwiły realizację tego zamierzenia.

Seria monet „Skarby Stanisława Augusta” obejmuje 24 wizerunki monarchów – 23 z oryginalnej serii królewskiej oraz portret Stanisława Augusta, odtworzony według medali z epoki. Tak jak w XVIII wieku medale, monety będą bite w złocie i w srebrze.

Tomasz Bylicki
starszy kustosz
Muzeum Historyczne m. st. Warszawy

Ludwika córka trzecia, koronowana na królową Polski Roku Pańskiego 1384, dnia 15 października. Zaślubiona Władysławowi Jagielle 17 lutego Roku Pańskiego 1386. Ruś Czerwoną zajęta od Węgrów Polsce przywróciła. Umarła Roku Pańskiego 1399, mając lat 28, dnia 17 lipca.

Jadwiga Andegaweńska (1384–1399)

Szósta moneta serii upamiętnia Jadwigę Andegaweńską, córkę Ludwika Węgierskiego, koronowaną w 1384 r. na królową Polski. W 1386 r. Jadwiga została poślubiona Jagiellą, wielkiemu księciu litewskiemu. Mimo młodego wieku, dzięki swej silnej międzynarodowej pozycji i mądrze prowadzonej polityce, zyskała prestiż i uznanie. Znana również z pobożności i dobroczynności, otoczona kultem, została wpisana w 1997 r. w poczet świętych Kościoła katolickiego.

Medalierski wizerunek Jadwigi, nawiązujący do portretu Marcella Bacciarellego, ukazuje władczynię w lewym profilu, w rąbku na głowie, fantazyjnej koronie, w sfałdowanej sukni, z podwójnym sznurem pereł na szyi.

Na rewersie medalu (na awersie monety w nieco skróconym tekście) czytamy w tłumaczeniu: *Ludwika córka trzecia, koronowana na królową Polski Roku Pańskiego 1384, dnia 15 października. Zaślubiona Władysławowi Jagiellą 17 lutego Roku Pańskiego 1386. Ruś Czerwoną zajętą od Węgrów Polsce przywróciła. Umarła Roku Pańskiego 1399, mając lat 28, dnia 17 lipca.*

Jadwiga, urodzona w 1373 lub 1374 r., objęła tron Polski w wieku dziesięciu lat; samodzielnie panowała dwa lata, następnie przez kilkanaście lat współ z Władysławem Jagiellą. Dobrze wykształcona, włączała się aktywnie w politykę i dyplomatyczne mediacje z książętami litewskimi Witoldem i Skirgiełłą, a także z Krzyżakami. W 1387 r. przywróciła Polsce Ruś Czerwoną, którą po śmierci Kazimierza Wielkiego Ludwik wcielił do Węgier. Przyczyniła się do odnowienia Akademii Krakowskiej – w testamencie zapisała uczelni swe suknie i klejnoty. Prowadziła szeroką działalność fundacyjną i charytatywną, zalecała tłumaczenie na polski łacińskich tekstów kościelnych. Zmarła w połogu po urodzeniu córki Elżbiety Bonifacji, także zmarłej, w 1399 r.

Marta Męclewska
b. kurator Gabinetu Numizmatycznego
Zamku Królewskiego w Warszawie

Monety kolekcjonerskie Jadwiga Andegaweńska

Nominał 500 zł
metal: Au 999,9/1000
stempel: zwykły
średnica: 45 mm
masa: 62,2 g
napis na obrzeżu: SKARBY
STANISŁAWA AUGUSTA * JADWIGA
nakład: do 750 szt.

Projektant rewersu –
Anna Wątróbska-Wdowiarska
Projektant awersu oraz napisów
na rewersie – Robert Kotowicz

Na zlecenie NBP monetę
wyprodukowała Mennica Polska S.A.
Emisja: 4 grudnia 2014 r.

Nominał 50 zł
metal: Ag 999/1000
stempel: zwykły
średnica: 45 mm
masa: 62,2 g
napis na obrzeżu: SKARBY
STANISŁAWA AUGUSTA * JADWIGA
nakład: do 5000 szt.

Projektant rewersu –
Anna Wątróbska-Wdowiarska
Projektant awersu oraz napisów
na rewersie – Robert Kotowicz
Na zlecenie NBP monetę
wyprodukowała Mennica Polska S.A.
Emisja: 4 grudnia 2014 r.

Bolesław Chrobry
(992-1025)
Emisja: 12 III 2013 r.

Władysław Jagiełło
(1386-1434)
Emisja: III 2015 r.

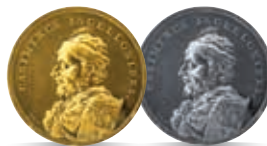
Wacław II Czeski
(1291-1305)
Emisja: 22 V 2013 r.

Władysław Warneńczyk
(1434-1444)

Władysław Łokietek
(1320-1333)
Emisja: 13 IX 2013 r.

Kazimierz Jagiellończyk
(1447-1492)

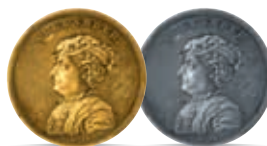
Kazimierz Wielki
(1333-1370)
Emisja: 3 III 2014 r.

Jan Olbracht
(1492-1501)

Ludwik Węgierski
(1370-1382)
Emisja: 10 IX 2014 r.

Aleksander Jagiellończyk
(1501-1506)

Jadwiga Andegaweńska
(1384-1399)
Emisja: 4 XII 2014 r.

Zygmunt I Stary
(1506-1548)

Zygmunt August
(1548-1572)

Michał Korybut Wiśniowiecki
(1669-1673)

Henryk Walezy
(1573-1575)

Jan III Sobieski
(1674-1696)

Stefan Batory
(1576-1586)

August II Mocny
(1697-1706, 1709-1733)

Zygmunt III Waza
(1587-1632)

Stanisław Leszczyński
(1705-1709, 1733-1736)

Władysław IV Waza
(1632-1648)

August III Sas
(1733-1763)

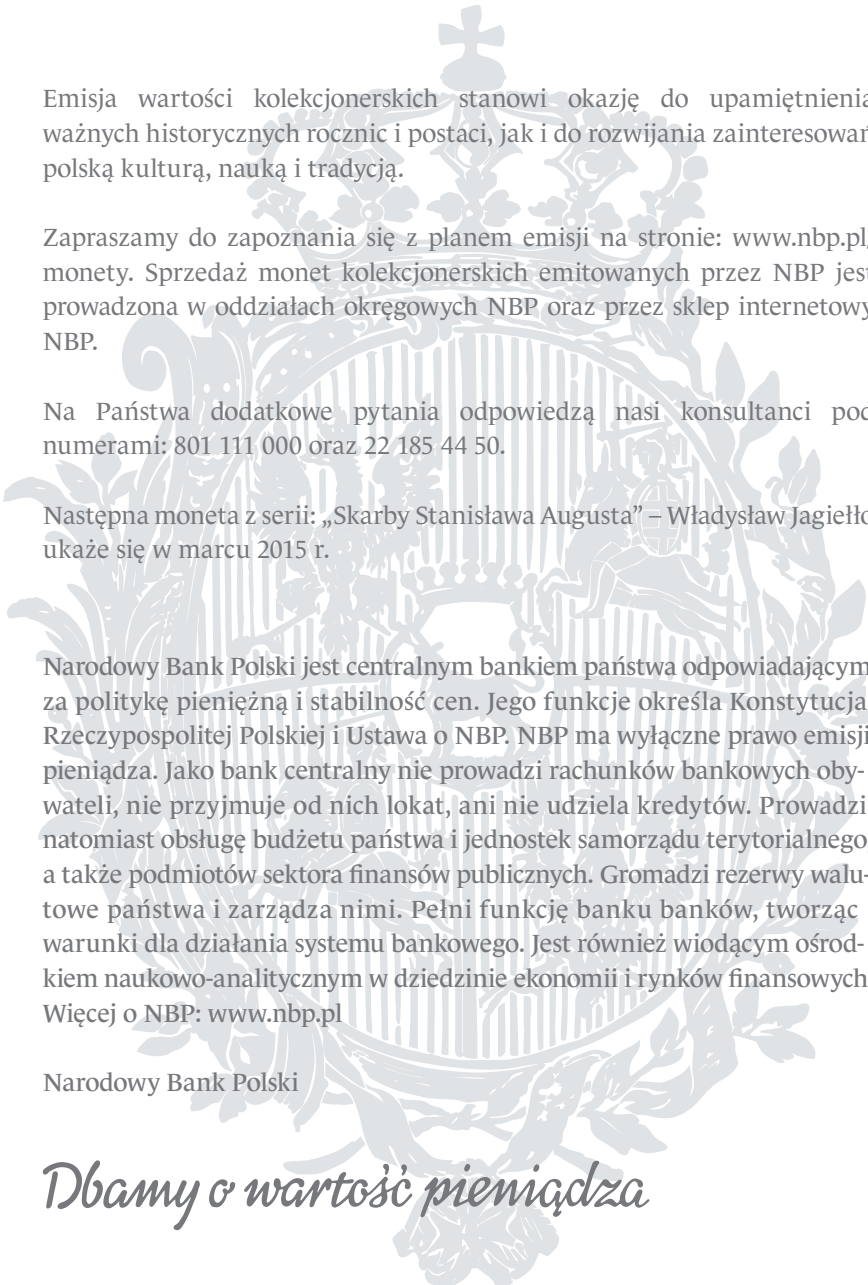

Jan Kazimierz Waza
(1648-1668)

Stanisław August Poniatowski
(1764-1795)

Projekt monety w przygotowaniu

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję do upamiętnienia ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Zapraszamy do zapoznania się z planem emisji na stronie: www.nbp.pl/monety. Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych NBP oraz przez sklep internetowy NBP.

Na Państwa dodatkowe pytania odpowiedzą nasi konsultanci pod numerami: 801 111 000 oraz 22 185 44 50.

Następna moneta z serii: „Skarby Stanisława Augusta” – Władysław Jagiełło ukaże się w marcu 2015 r.

Narodowy Bank Polski jest centralnym bankiem państwa odpowiadającym za politykę pieniężną i stabilność cen. Jego funkcje określa Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej i Ustawa o NBP. NBP ma wyłączne prawo emisji pieniądza. Jako bank centralny nie prowadzi rachunków bankowych obywateli, nie przyjmuje od nich lokat, ani nie udziela kredytów. Prowadzi natomiast obsługę budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, a także podmiotów sektora finansów publicznych. Gromadzi rezerwy walutowe państwa i zarządza nimi. Pełni funkcję banku banków, tworząc warunki dla działania systemu bankowego. Jest również wiodącym ośrodkiem naukowo-analitycznym w dziedzinie ekonomii i rynków finansowych. Więcej o NBP: www.nbp.pl

Narodowy Bank Polski

Dbamy o wartość pieniądza